



Laukkaset



Laukkaset



N:O 1/2024 huhtikuu

LAUKKASTEN SUKUSEURA ry:n jäsenlehti

29. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Heikki Laukkanen
Runonlaulajantie 123 Juva

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
SUKUKOKOUPÄIVÄN OHJELMA 6.7.2024	4
Sukukokouksen 6.7.2024 ilmoittautuminen ja maksu	5
Laukkasten Sukuseura ry:n varsinainen sukkokous 6.7.2024	6
LAIVONSAAREN KIERTO HANKIKANNOLLA 13.3.2024	8
Peurungan Korsumuseo, 'Veljeskorsu'	11
Vesireittejä Vastavirtaan.	15
Jäsenistölle	16
Luston ympäristö on sukumme maita!	20
Punkaharju	22
Sukuni 500 vuoden taival Laukansaaresta Ruhvanalle	25
Kurkijoen Laukkasten alkuperästä	27
Suomen Ilmailumuseo	32
Sukututkimuksen salainen maailma	34
Jorma Laukkanen 30.7.1945 – 25.2.2024	37
Ilo, onni ja asenne	38
Laukkasten sukuneuvosto 2021-2024	39

Sukuseuran kotisivut osoitteessa: www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja
Toimituskunta
Taitto
Etukansi
Takakansi

Heikki Laukkanen
Leo Laakko, Antti Laukkanen, Ada Rossi
M&P Paino Lahti
Herman Joutsenen Ajomies-patsas
Halkomotti Luston pihalla

Pääkirjoitus

Tervetuloa sukukokoukseen Punkaharjun Lustoon

Laukkasten Sukuseuran jäsenet kokoontuvat sääntöjen mukaan joka kolmas vuosi sukukokoukseen käsittelemään sääntöjen mukaiset asiat. Edellisessä sukukokouksessa valittu sukuneuvosto kertoo kolmen vuoden toiminnasta ja esittelee linjauksia tulevasta. Virallisten asioiden lisäksi olemme sukukokouksessa aina kuulleet mielenkiintoisia esityksiä.

Tämän sukukokouksen ohjelmassa on sukukirjamme kirjoittajan FM Ari Kolehmainen esitys Laukkasten sukututkimuksen uusista tiedoista. Ensimmäisen sukukirjan jälkeen toista sukukirjaa varten on tehty paljon lisää DNA-testejä eri sukuhaarojen yhteyksien selvittämiseksi. Ari Kolehmainen on tutkinut paljon savolaisia ja karjalaisia sukuja ja niiden yhteyksiä. Vuosisatojen aikoina monet suvut ovat risteytyneet. Kolehmainen esitys on mielenkiintoinen kaikille suvun historiasta kiinnostuneille. Toinen sukukirja 1700-luvun alusta 1800-luvun alkuun (Uudenkaupungin rauhasta suurruhtinaskunnan syntyyn) valmistuu syksyllä 2025.

Luston sukukokous on sukuseuran 14. sukukokous. Seura täyttää tänä vuonna 36 vuotta. Sukukokouksessa valitaan sukuneuvosto kolmeksi vuodeksi viemään sukuseuran toimintaa eteenpäin. Sukuneuvosto esittää, että neuvostoon valitaan edelleen 10 jäsentä. Kaikki paikat ovat sukukokouksen käytettävissä, ja osa neuvoston jäsenistä on jäämässä vapaaehtoisesti pois. Tarvitsemme neuvostoon uusia jäseniä. Luston näyttely on uusittu ja kaikilla kokoukseen osallistujilla on mahdollisuus tutustua näyttelyyn edullisella hinnalla päivän aikana.



*Puheenjohtaja
Heikki Laukkanen*

Kokouksen päätteeksi halukkailla on Pekka Laukkasen opastuksella mahdollisuus käydä Laukkasten vanhoilla asuinpaikoilla noin kilometrin päässä kokouspaikasta. Tässä lehdessä on erikseen Laukansaan kartta, josta asuinpaikat on nähtävissä omatoimista tutustumista varten.

Sukuneuvosto on luonnostellut seuraavan kauden toimintaa. Siinä keskeisenä asiana on toisen sukukirjan saaminen valmiiksi ja sen markkinointi. Jäsenyyden kannalta sukuneuvosto on arvioinut, että seuraavat jäsenpalvelut pitää olla kunnossa:

- sukurekisterin ylläpito ja jäsenistön palveleminen sukurekisterin tiedoilla
- hyvätasoisen Laukkaset-lehden toimittaminen
- internetsivujen ajan tasalla pitäminen ja niiden antaman informaation lisääminen
- Facebookin aktiivinen päivittäminen ja informaation välittäminen
- monipuolisen sukumateriaalin ylläpito ja markkinointi ml. sukukirjat

Tässä lehdessä on paljon tietoa sukukokouksesta. Kannattaa katsoa tiedot ja ilmoittautua 10.6.2024 mennessä lehdessä olevien ohjeiden mukaisti. Toivon näkeväni monia jäseniä suven ja runonpäivänä – Eino Leinon päivänä - Lustossa. Kesäinen päivä on mahdollista vietää Punkaharjun kansallismaisemassa.

Heikki Laukkanen

SUKUKOKOUSPÄIVÄN OHJELMA 6.7.2024

Punkaharjun (Savonlinnan) metsämuseo Lustossa; Lustontie 1, Punkaharju

- 9.00 Ilmoittautuminen, aula; tulokahvit, ravintola
- tuotteiden myyntiä
- sukulinikka, toimii myös päivän aikana, Leo Laakko
- 9.45 Hartaushetki, auditorio
- edesmenneiden muistaminen
- 10.00 Luston esittely, Luston auditorio
- 10.10 Laukkasten lähtöpaikat ja sukuhaarojen yhteydet uusimman tiedon valossa;
FM, sukututkija ja Laukkasten toisen sukukirjan kirjoittaja Ari Kolehmainen

pieni tauko

- 11.00 Virallinen sukkokokus, auditorio
- aluksi video sukuseuran toiminnasta
- 12.30 Lounas, ravintola
- 14.00 Sukujuhla, auditorio
- Savolaisen laulu
- Savonlinnan kaupungin tervehdys, kaupunginvaltuuston pj. Terho Kaskinen
- Juhlaesitelmä Punkaharjun historiasta, dosentti Jyrki Paaskoski
- Kunniakirjojen jako ja muistamiset
- Kulttuuriohjelmaa
- Karjalaisten laulu
- 15.30 Päätöskahvit, ravintola

Opastettu retki Laukkasten vanhoille asuinpaikoille Laukansaaressa klo 16.00.
Päivän aikana mahdollisuus tutustua Metsämuseo Lustoon klo 17.00 saakka.

Sukukokouksen 6.7.2024 ilmoittautuminen ja maksu

Ilmoittautuminen tapahtuu maksamalla ilmoitusmaksu 10.6.2024 mennessä Laukkasten sukuseura ry:n tilille nro: FI68 2212 1800 0665 48. Muuta erillistä ilmoittautumista ei tarvita.

Osallistumismaksu on 45 € / henkilö ja 6–14-vuotiailta 15 €. Alle kouluikäiset lapset pääsevät ilmaiseksi. Ilmoita maksun viestikentässä seuraavat tiedot: nimi, puhelinnumero, ruoka-aineallergiat ja mahdollisesti tiedossa oleva sukuhaara. Julkaisemme erikseen lehdessä, internetissä ja Facebookissa ruokalistan. Mikäli haluat siihen muutoksia, ilmoitathan viestikentässä.

Majoittumisesta on erilliset ohjeet lehdessä ja internetissä.

Ruokalista

Aamukahvi perunarieskalla klo 9.00 alkaen.

Lounas klo 12.30 (ruoka tarjoillaan annoksina pöytään):

- Alkuruoka: kotijuustoa, tomaattia ja kevään yrttejä
- Pääruoka: Puruveden muikkuja, kananmunakastiketta ja murskattua perunaa
- Jälkiruoka: marjapiirakkaa ja vaniljajäätelöä

Päätöskahvit kahvileivällä klo 15.30.

KOKOUSHUTSU

Savonlinnan Punkaharju, Metsämuseo Lusto, Auditorio Asialista, sukkokous klo 11.00

1. Kokouksen avaus
 - Sukuseuran puheenjohtaja avaa kokouksen
2. Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3. Kokouksen puheenjohtajan valinta
4. Kokouksen sihteerin valinta
5. Kahden pöytäkirjatarkastajan valinta
6. Kahden ääntenlaskijan valinta
7. Asialistan hyväksyminen
8. Vuosien 2021-2023 toimintakertomusten käsittely
 - Asiakirjat jaossa kokouspaikalla osallistujille
9. Vuosien 2021–2023 tilipäätösten ja toiminnantarkastuskertomusten käsittely
 - Asiakirjat jaossa kokouspaikalla osallistujille
10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen sukuneuvoston jäsenille päättyneeltä kolmivuotiskaudelta.
11. Toimintasuunnitelman käsittely vuosille 2024–2027 ja sen vahvistaminen alkavaksi kolmivuotiskaudeksi
 - Asiakirjat jaossa kokouspaikalla osallistujille

12. Liittymis- ja jäsenmaksujen vahvistaminen alkavaksi kolmivuotiskaudeksi
 - Sukuneuvosto esittää sukokokoukselle kokouksessa
13. Toiminnantarkastajan ja varatoiminnantarkastajan valinta sukokokouksikaudeksi
 - Valitaan toiminnantarkastajat (nyt Aate Laukkanen, Savonlinna ja varalla Marjatta Laukkanen Parikkala)
14. Sukuseuran puheenjohtajan valinta seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi
 - Valitaan puheenjohtaja (nyt Heikki Laukkanen, Juva)
15. Sukuseuran sukuneuvoston jäsenmäärästä päättäminen ja jäsenten valinta seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Sukuneuvosto esittää sukuneuvoston jäsen määräksi puheenjohtajan lisäksi 9 jäsentä.

Valitaan sukuneuvoston jäsenet seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi

(Sukuneuvoston jäseninä ovat nyt seuraavat henkilöt:)

Oskari Laukkanen, Kuopio, Pielaveden sukuhaara

Pia Laukkanen, Jyväskylä, Kesälahden sukuhaara

Sirkka-Maaret Pumpanen, Kurkijoen sukuhaara

Pekka Laukkanen, Uukuniemen Mensuvaaran sukuhaara

Kirsti Laukkanen, Petäjäveden-Jyväskylän sukuhaara

Leo Laakko, Orimattila, Kiuruveden (Kintaan) sukuhaara

Risto Laukkanen, Jyväskylä, Kesälahden sukuhaara

Antti Laukkanen, Helsinki, Parikkalan Kinnarniemen sukuhaara

Ada Rossi (ent. Heli Janhonen) Petäjäveden-Jyväskylän sukuhaara

16. Seuraavan sukokokouksen paikka ja aika

17. Muut asiat

18. Kokouksen päättäminen

Laukkasten sukuseuran sukuneuvosto

LAIVONSAAREN KIERTO HANKIKANNOLLA 13.3.2024

Talvi on ollut oikukas ja kuriton. Pari lyhyttä, mutta ankaraa pakkasjaksoa. Lunta on tullut tasaisesti, Kuopiossakin oli enimmillään yli 80 senttiä. Viimeiset 20 senttiä tulivat 12 tunnissa ja hyvät jääkelit loppuivat kertalaakista. Lumi painoi jään niin, että lumen alla oli kaikkialla 10–15 senttiä hyyhmää. Nokialaisen Kontion varret riittivät juuri ja juuri. Pilkkimiesten sukseenpohjat haistoivat heti hyyhmän, ja matka jatkui jalan, sukset jäineen olalla. Nuoret moottorikelkkamiehet opettelivat selviämään jäiltä maalle ilman hinausapua ja kelkan jäätymistä hyyhmälamikkoon.

Sitten tuli viikon mittainen suojakeli. Odoteltiin pakkasta ja pelättiin lisälunta. Tuli vain vähän räntää ja pakastui hiljalleen. Rännän tilkitsemän lumen pinta koveni niin, että suksesta ei juuri jälkeä jää. Edes koneladuille tarkoitettu perhossompa ei uppoa kuin piikin verran.

Olen asunut saarella 8-vuotiaaksi. Aina olen myös kalastanut ja liikkunut paljon sisävesien jäillä. Jokaakeväinen rituaali on nykyään Laivon-

saaren kierto. Tietysti vain silloin, kun sattuu lentokeli ja vapaus mennä turvallisesti, minne mieli tekee. Nyt se osui kohdalle.

Laivonsaari on kaupungin ja Pohjois-Kallaveden välissä oleva saari. Mannerjää raapi sille tyypillisen muodon: luode-kaakko-suunnassa pituutta noin kahdeksan ja leveyttä alle puoli-toista kilometriä.

Lähtövalmistelut

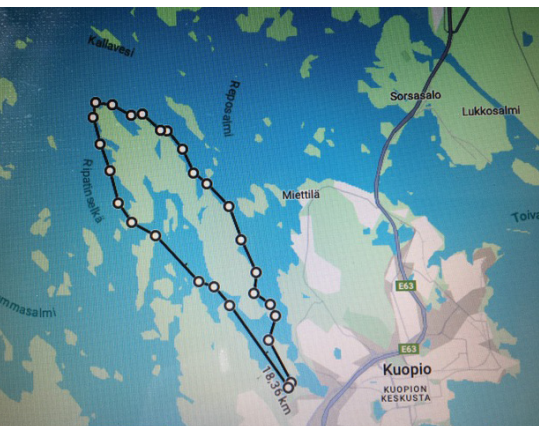
Edellisenä iltana teen suunnitelman. Pakkasta on ennustettu aamuun 5–7 astetta, puolipilvistä ja tuulta etelälounaasta 1–2 m/s. Lähden ennen yhdeksää, niin hankikanto riittää puolipäivään. Kierrän saaren myötäpäivään ja eka puolikas aamupakkasessa menee myötätuuleen. Palatessa hiihdän rantaa myötäillen ja vältän suoran vastatuulen.

Aamulla tukeva ateriala (kaurapuuro, marjakeitto, puolikas leipää, salaattia, musta kahvi). Olen aina pystynyt syömään hirveästi aamulla. Nyt se taito on tarpeen. Kun laitan kengännauhoja kiinni, kaurapuuro tuntuu haluavan tulla uudelleen niellyksi.

Vaatteet päälle: eturauhanen vaatii housuja 2-3 - noo, ooppa rehellinen: enemmän. Kun istun autoon, en yhtäkkiä ole varma tuliko kaikki housut jalkaan... Ei auta muu kuin nousta autosta ja laskeskella housun kaulukset, auton takana naapurin ikkunoista katsoen. Onhan noita.

Ensimmäinen tunti

Liikkeelle. Ajan 2–3 kilometriä Marikon rantaan, jossa laskeudun jäälle. Siitä lähtee kaupungin hiihtolatu, jota alan testata. Lentokeli, ei pahaa



Kiertoreitti Google Mapsin kartassa

roustetta. Menen sitä ensimmäiset kolme kilometriä. Sitten erkanen neitseelliselle hangelle, jota raidoittavat moottorikelkan jäljet. Laturai-vovyöhyke jää taakse. Vuorottelen luistelua ja tasatyöntöjä. Menen vauhdilla, suunnilleen tuulen nopeudella.

Salmissa on paljon pilkkimiesten syviä kahluu-jälkiä suojakelin ajalta. Huomaan myös paljon eläinten jälkiä. Ripatinselkä aukeaa lännessä, vasemmalla. Kun ihmisen jäljet loppuvat, metsästäjänä kiinnostun eläinten jäljistä. Niitä on Ripatinselällä vielä enemmän. Hirven sorkkien syviä reikäjonoja, määrätietoisesti selän yli länteen tai itään, 1–3 eläintä kerrallaan. Peuroja, kauriita, ilveksiä vähän joka suuntaan. Osa kauriin ja ilveksen jäljistä on tullut viikon sisällä eli hankikannon tulon jälkeen. Ketun, supin ja jäniksen tuoreita jälkiä on kaikkialla, mutta ne näkyvät tuskin ollenkaan kovan hangen pinnalla.

Olen jo aiemmilla hiihtoreissuillani kummas-tellut viikon ajan jälkien määrää. Tuntuu kuin kaikki riistaeläimet olisivat siirtynyt metsistä jäälle. Syy on varmaan siinä, että metsissä lumi ei vielä kukaan hirveä, peuraa eikä kaikkialla edes kaurista, mutta paremmin niiden jahtaajia eli susia ja ilveksiä. Jääkentällä kauris jättää äkkiä ilveksen niin paljon jälkeen, että se ei jatka takaa-ajoa. Jäällä eläimet tekevät jälkiä nopeasti, kun siellä on niin hyvä liikkua. Seuraava lumisade tietysti peittää kaikki jäljet.

Saavun saaren pohjoiskärkeen vajaan tunnin hiihdon jälkeen. Juuri siinä tulee hiihtäjäpa-riskunta vastaan, ja vaihdamme muutaman sanan. Näin laturai-vovyöhykkeen ulkopuolella se käy luontevasti. Mainitsen, että molemmilla

alkaa nyt vastatuuli, mutta onneksi se on heikkoa. He kääntyvät jatkamaan, voimakkain ja joustavin luistelupotkuin. Nuorten, hoikkien vartaloiden tottuneet liikkeet ovat kuin hyvin harjoiteltua balettia.

Toinen tunti

Kun käännyn takaisin, haen saaren itäran-nalta tyynen istumapaikan ja syön muutaman suklaapalan. Pian lähdän jatkamaan. Löydän auringonkajon alta helposti Kuopion savut ja erotan juuri ja juuri Puijon tornin silhuetin. Hiihdän tuulensuojassa aivan saaren itäran-taa ja huomaan, että hirvet ovat siellä syöneet rantapajujen latvoja jäältä käsin. Ennen suoja-keliä tehdyt jäljet ovat tosi syviä, ja liikkuminen on ollut hankalaa. Tavoitan itään avautuvalta rannalta myös unelmieni luisteluhangen, joka löytyy aina sieltä, missä ilta-aurinko laskee rantametsän suojaan. Olen ajatuksissani ristinyt sen ”samettihangeksi”: viimeinen suojan räntä on jotenkin sileämpää ja pehmoista. Se luistaa parhaiten, meno on äänetöntä ja luistelupotku pitää hyvin.



Ukkorivi saaren itärannalla. Horisontissa mäkimonttu ja Puijon tornin silhuetti



Ukon lähikuva. Näkyvillä n. 1,5 m. Alapäätkerkeä, mikä tekee paketista kestävä.

Vastatuuli voimistuu. Hiihdän niin lähellä rantaa kuin rantapajukko sallii. Tunnen, että vauhti hidastuu selvästi. Alan odotella "ukkoriviä", jonka muistan edellisiltä kevätkiirroksilta. Sitä ei vain kuulu. Ajattelen jo, että ne on purettu. Erään niemen takaa ensimmäinen "ukko" sitten ilmestyy. Se on pohjaan juntatuista puupaaluista tehty 5 paalun yläpään nippu, jotka on tarkasti sovitettu yhteen ja liitetty pulteilla toisiinsa. Näitä "ukkoja" on erään loivan saaren lahdelman kohdalla viivasuorassa rivissä 10–15 kappaletta, ehkä 15 metrin välein. Kauimmaisat ovat ehkä 150 metrin päässä

rannasta. Ovat varmaan ainakin 60 vuotta vanhoja, varmaan jotenkin uittoon liittyviä. Laivonsaaren omistaa jokin metsäyhtiö, ja saaren metsäsavotoista on puu lähtenyt eteenpäin aina uittamalla, ainakin 1960-luvulle saakka. Vaikka ukkoja ei ole tarvittu, ne ovat vielä jäljellä, muistutuksena menneistä ajoista.

Sihtailen riviä ja huomaan tuulen vielä voimistuvan. Suoriudun jatkamaan, ja Puijon tornista arvioin, että matkaa on vielä jäljellä yli viisi kilometriä. Väsyttää vähän. Vielä parin niemen ohitus ja saan näköyhteyden Savisaaren pohjoiskärkeen ja lähtöpisteeseen, jonne palaan. Väsymys on tipotiessään. Vaikka auringon lämpö tuntuu jo selvästi pilvien läpi, tulen ennättämään rantaan ennen hangen pehmenemistä. Viime kilometrillä havaitsen, että peurojen ja kauriiden jälkiä on enemmän kuin missään aiemmin, vaikka ollaan jo lähellä kaupunkia. Puutarhojen herkkupalatko ja petojen ihmispelko?

Tulen rantaan loppukirillä, kun tuulikaan ei tunnu viime minuuteilla. Kaivan kännykän taskusta, johon olen käärimyt sen villasukan sisään. Akku on kuitenkin hyytynyt niin, että trackerin data jää tallettamatta. Rannekello kertoo, että olin suksilla 2 h 5 min ja Google Maps näyttää kotona, että matkaa kertyi noin 18 km. Tiedän, että trackeri olisi suosittelut noin 40 tunnin palautumisaikaa. Eli ainakin huomenna pidän hiihdossa välipäivän, hyvällä omallatunnolla!

Oskari Laukkanen

Peurungan Korsumuseo, 'Veljeskorsu'



'Veljeskorsu' on Peurungan kylpylän vierisessä rinteessä.

Laukaassa sijaitseva Peurungan kuntoutumis- ja liikuntakeskus aloitti toimintansa vuonna 1974 Suomen Veteraanien kuntoutuspaikkana. Veteraanien kuntouttamistarpeen vähentyessä Peurungan palvelut ovat siirtyneet enemmän kylpylätoimintaan ja muuhun kuntouttamiseen.

Korsumuseon rakennusvaiheet

Peurunkaan suunniteltiin ja toteutettiin Veteraanien Korsuveljet ry:n hankeideana, yhteistyössä ammattimaisen työryhmän kanssa Korsumuseo, joka avattiin vuonna 1989. Korsun rakentamiseen käytetty puutavara saatiin lahjoituksena eri metsäyhtiöiltä. Rakentamisessa vastuullisena olivat ammattityöryhmä ja Keuruun Pioneerit. Rakennusteknisesti korsun hirret koottiin betoniseen kaukaloon lahoamisen estämiseksi. Korsusta tehtiin sota-ajan tyypillinen hirsinen rintamarakennus, kooltaan puolijoukkueen, noin 20 hengen kokoisen ryhmän majoitus- ja tukikohdaksi, etulinjaan



Vapaaehtoisena Korsuoppaana toimivan Hannu Koskisen mieluinen nähtävyys on moottorisahalla veistetty Keski-Suomen maakuntalintu, Metso. Se on sotaveteraanin tekemä ja hän on lahjoittanut sen Korsumuseolle

sopivaksi. Varustukseltaan korsun taso kertoo asemasodan loppuajan olosuhteista.

Korsun sisustus

Perusvarustuksena Korsussa on kaksitasoiset laverit, pöytä, pari jakkaraa, seinähylly ja tärkeät sotilasvarusteet.

Korsuun on saatu lahjoituksina aitoja sotilaiden päivittäisiä tarvikkeita ja varusteita. Näitä tarvikkeita on haluttu jättää muistoksi nuoremmille sukupolville nähtäväksi, kuinka esi-isämme Suomea puolustaessaan majoittuivat rintamalla ja minkälaiset henkilökohtaiset varusteet ja aseistukset heillä oli. Korsussa olevat tarvikkeet ovat aitoja, sotiemme aikaista jäämistöä. Lämmityksen hoiti kamina, jonka päällä valmistettiin ruuat ja juomat. Valaistuksena toimivat myrskylyhdyt ja karbidilamput. Seinähyllillä on komeassa rivistössä erilaisia tupakkatuotteita. Hyllyn nurkasta pilkistaa pullorivistö, 'Molotov cocktailina' tunnetut polttopullot. Korsuun on saatu koottua kattavasti myös ensiaputarvikkeita, vaatevarustusta niin talvi-, kuin kesäkäyttöön, saappaissa käytettävät 'jalkarätit' käyttöohjeineen, pioneerien työvälineinä olleet pioneerisakset ja tolppakengät, kaasunaamarit, kypärä, ruokailuvälineet, astiat kenttäruuan kuljetukseen ja monet muut arkiasiareisiin liittyvät tarvikkeet. Jo sodan aikana hiihtävänä kansana tunnetut suomalaiset tarvitsivat varusteet myös



Männikkörinteessä on jyrkevä kenttäkanuuna mallia 76 K 02-30, vartioimassa takanaan ilkistävää Korsumuseota, 'Veljeskorsua' ja sen arvokasta varustusta

kesällä upottavilla soilla kulkemiseen. Siihen löytyvät näppärät suosukset.

Yhteydet ulkomaailmaan

Sodanaikaiset tärkeät viestintävälineet, kenttäpuhelin ja -radio ovat korsun pöydällä. Niitä voi vertailla nykyajan 'kännykkään'. Sotilaiden huilattaessa ja odotellessa rintamalle käskyä, jäi sopivaa ajankulua puhdetöille. Käsistään kätevät sotilaat veistivät puusta monenlaista käyttötarviketta korsuun ja kotiin viemiseksi. Karbidilampan valossa kirjoitettiin kirjeitä omille rakkaille ja kotiväelle. Kenttäpostia odotettiin innolla, tulisiko viestiä kotioloista.



Kenttäpuhelin ja radio olivatlepo taukojen elintärkeitä viestintävälineet.



Kauniita puhdetöitä tehtiin ohessa.

liikkuuko vihollinen lähialueella... kypärän suojaama pää on muistettava pitää näkymätömissä. Pihalla vartioi ylväästi Tampella-merkinen panssaritorjuntatykki, joka on myös saatu lahjoituksena. Alempana rinteessä on vieraita vastaanottamassa ja museota vartioimassa uljas kenttäkanuuna.

Tervetuloa tutustumaan Veljeskorsuun!

Korsumuseota esittelevät Korsuveljesten Kannatusyhdistyksen jäsenet ja reserviläiset 'Korsuoppaat' vapaaehtoistyönä. Korsu on avoinna lauantaisin klo 15–17 ja keskiviikkoisin klo 16–18. Muita aikoja voi sopia Peurungan myyntipalvelusta.

*Teksti: Kirsti Laukkanen
Kuvat: Kirsti Laukkanen*



Suosuksilla ylitettiin mätär suot.



Kamiinan lämmössä valmistettiin ruuat ja juomat sekä kuivattiin varusteita

Vesireittejä vastavirtaan

Laukkasten sukukirjaa **VESIREITTEJÄ VASTAVIRTAAN** on edelleen saatavana.

Kirjan saa nyt alennettuun hintaan 30 € + postitus 10 € eli toimitettuna 40 €.

Lisäksi 50 ensimmäiselle tilaajalle Laukkasten kolmiolippu kirjanmerkiksi.

Kirja on edelleen ajankohtainen. Se on oiva lahja syntymäpäiville tai vaikka nuorelle parille häälahjaksi.

Kirjat tilataan Leo Laakolta maksamalla summa Laukkasten Sukuseura ry:n tilille

FI68 2212 1800 0665 48 ja ilmoittamalla Leo Laakolle.

Viestikenttään merkitään:

Kirjan nimi, oma nimi, osoite ja puhelinnumero.

Esim.

Vesireittejä vastavirtaan
Lasse Lukija, Kirjakatu 2,
12345 Sukuseutu,
0451234567

Tilausilmoitukset:

LEO LAAKKO

LATVAKUJA 2

16300 ORIMATTILA

0443237475

leo.laakko@gmail.com



Vesireittejä vastavirtaan

Jäsenistölle

Kevätaurinko pilkistelee pilviharson raosta, kun aloittelen kevään lehden kokoamista. Lehti on kahdestoista toimittamani Laukkaset-lehti ja samalla viimeinen. Liityin sukuneuvostoon vuonna 2015 ja otin lehden kokoamisen tehtäväkseni vuonna 2018. Se merkitsi minulle mielenkiintoista ja haastavaa ajanjaksoa. Jokainen lehdentekijä jättää lehteen oman kätensä jäljen, niin varmasti myös minä.

Palaute kokoamistani Laukkasten lehdistä on ollut lähes poikkeuksetta positiivista. Ja negatiivinenkin palaute on sikäli positiivista, että se on kannustanut korjaamaan virheet.

Myös kirjan *Vesireittejä vastavirtaan* postitus siirtyy ensi kesän jälkeen toiselle henkilölle. Hänen yhteystietonsa julkaistaan syksyn Laukkaset-lehdessä. Kirjaa voi kuitenkin ostaa ja tilata ohjeen mukaan niin kuin ennenkin. Hoidan postituksen siihen saakka, kunnes uusi sukuneuvosto on valinnut kirjalle postittajan.

Kiitokset kaikille lehteen kirjoituksia lähettäneille ja lämpimät kiitokset kaikille jäsenille, jotka ovat lukeneet Laukkaset-lehteä.

Lähetän myös kiitokset Antti Laukkaselle ja Ada Rossille, jotka ovat oikolukeneet kirjoitukset, sekä puheenjohtaja Heikki Laukkaselle, joka on vastaavana toimittajana tukenut ja kannustanut minua lehden teossa. Kiitokset myös koko sukuneuvostolle tuesta lehdentekoon. (Kiitos vain itsellesi suuresta työstäsi, Leo! Juttujen oikolukeminen on myös ollut hienoa ja palkitsevaa puuhaa. t. oikoluku)

Seuraavan lehden toimituskunta valitaan ensi kesänä Metsämuseo Lustossa pidettävän sukukokouksen jälkeen uudessa sukuneuvos-

tossa, mutta kirjoituksia voi edelleen lähettää sähköpostiin laukkaset.lehti@gmail.com

Toimittuani yhdeksän vuoden ajan Laukkasten Sukuseura ry:n sukuneuvoston jäsenenä uskon, että minun on nyt aika siirtyä rivijäsenen rooliin. Tästä huolimatta olen edelleen aktiivisesti mukana. Vaikka jäänkin pois lehden kokoamisesta, kannustan siitä huolimatta kirjoittamaan tarinoita lehteen. Lyhytkin kirjoitus on tervetullut. Muisto omasta lapsuudesta, vanhempien, isovanhempien tai muiden sukulaisten ja tuttavien kertomat tarinat. Kirjoitettuna ja painettuna muistot ja tarinat säilyvät parhaiten jälkipolville.

Kirjoitusten suhteen ei ole mitään erikoisehtoja, kunhan ne vain jotenkin liittyvät Laukkasiin, historiaan tai sukututkimukseen. Poliittisia, loukkaavia tai herjaavia kirjoituksia ei sallita. Fontti voi olla ihan mikä vain. Myös kirjoitukseen liittyvät valokuvat ovat tervetulleita. Kuvien tulee olla normaalikokoisia, siis sellaisina kuin ne on kuvattu, käsittelemättöminä. Vanhoja kuvia voi lähettää skannattuina. Myös pelkät kuvat ovat tervetulleita, jos niiden mukana on teksti, joka kertoo mitä tai keitä kuvissa on.

Nimeä kirjoituksesi ja kirjoita siihen liittyville kuville kuvateksti. Kirjoitukset ja kuvat on hyvä lähettää samassa sähköpostissa, jotta ne eivät eksy toisistaan. Lähetä kuvat ja kirjoitukset sähköpostiin: laukkaset.lehti@gmail.com Jos et käytä sähköpostia, voit lähettää kirjoituksen ja kuvat kirjepostina. Mikäli haluat kuvat takaisin, laita mukaan palautusosoite ja kirjepostimerkki. Jos olet epävarma kirjoitusten tai kuvien suhteen, voit soittaa ja keskustella asiasta.

Osoitteenmuutokset tehdään Jäsenrekisterin ylläpitäjälle Pekka Laukkaselle lucapekka@gmail.com p. 0405285316. Jos Laukkaset-lehti jää jostakin syystä tulematta, niin totta kai postitetaan uusi lehti. Varmimmin lehden saa, kun ilmoittaa sähköpostitse tai puhelimitse.

Linkkejä sukututkijoille.

Karjala-tietokanta

Katiha, eli Karjala-tietokanta on siirtynyt Kansallisarkistoon. Tietokannan vanhempi versio, Katiha 2, on poistunut käytöstä. Tietokannan uusin versio Katiha XAMK on käytettävissä. 100 vuotta vanhemmat tiedot ovat vapaasti netistä nähtävänä. Myös 100 vuotta ja sitä nuoremmat tiedot ovat käytettävissä Mikkelin Kansallisarkiston toimipaikassa, mutta niiden käyttö vaatii käyttöluvan. Käyttöluvan voi hakea paikan päältä.

Kansallisarkisto

Astia-verkkopalvelu - palvelun kautta tilataan aineistoa tutkijasaliin. Palvelu on myös juuri

korvannut vanhan Digitaaliarkiston.

Portti - tietoa aiheen tai aineiston perusteella.

Aarre-arkisto - Puolustusvoimien ja puoluehallinnon aineistoa sekä maanpuolustukseen liittyvää aineistoa

Finna - kirjastojen ja museoiden verkkopalvelu

Erkki - erikoiskirjastojen tietokanta-arkisto

Muita lähteitä sukututkijoille

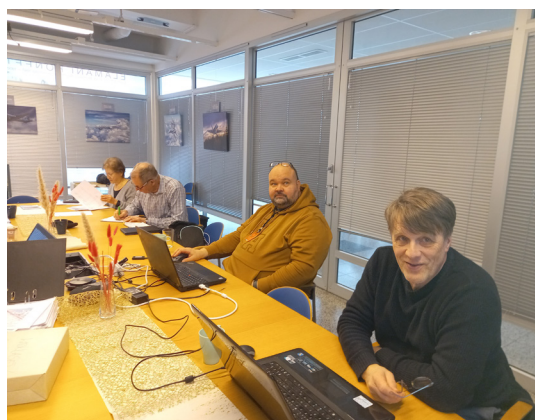
Digihakemisto - digitoidut kirkonkirjat ja muita Kansallisarkiston digitoituja aineistoja. Palvelu uudistuu parhaillaan Arkistolaitoksen siirtyttyä tarjoamaan myös digitaaliset palvelunsa Astia-palvelun kautta.

Oulun maakunta-arkisto I Kruununtilojen katselmus arkisto - Pohjois-Suomen Kruununtilat

Veikko Perttunen - Pohjois-Pohjanmaan ripikirjat

HisKi - Suomen Sukututkimusseuran ylläpitämä kirkonkirjojen hakuohjelma

SAY - Suomen asutuksen yleisluotto



Sukuneuvosto kokouksessa Ilmailumuseolla

Sukukokous Punkaharjun Lustossa

Laukkasten Sukuseura ry:n varsinainen sukukokous järjestetään 6.7.2024 Punkaharjulla Metsämuseo Lustossa. Koska Savonlinnan ja Punkaharjun seudulla on runsaasti myös muita tapahtumia tuona viikonloppuna, kannattaa varata majoitus hyvissä ajoin.

Punkaharjulta löytyy monen tasoisia majoituksia; hotellihuoneista mökkeihin. Tässä muutamia vaihtoehtoja, ja netistä löytyy varmasti lisää.

Punkaharju Resort Tuunaansaarentie 4

Punkaharju 044 7652020

info@punkaharjuresort.fi

Itä-Karjalankansanopisto Valoniementie 32

Punkaharju 0447721200

itä-karjalan.kansanopisto@ikko.fi

Jugendhuvi Urhola Vaahersalontie 44

Punkaharju 0447639130

myyntipalvelu@kruununpuisto.fi

Matkailutila Naaralahti Kesälahdentie

1614 Punkaharju 0505440103

info@naaralahti.com

Majatalo Niemitupa Apartments

Mannilantie 77 Punkaharju 0408291520

teija@rantakari.fi

Hotelli Rantakatti Mannila Rantakatintie 22

Punkaharju 015644400

maatilamatkailu.mannila@co.inet.fi

Matkailukeskus Harjun Portti

Tuunaansaarentie 2 Punkaharju 0447550382

sales@harjunportti.fi

Sampolan sukututkimuspäivät

Tampereen seudun sukututkimusseura järjesti yhdessä Tampereen seudun työväenopiston kanssa Sampolan sukututkimuspäivän lauantaina 27.1.2024. Sukututkimuspäivän teemana oli *Tuttuja ja tuntemattomia Tampereen tienoilla*.

Tapahtuma oli hiukan vaisu, sillä aulatilassa oli näytteilleasettajiakin vain 17, kun parhaimpana kertana heitä on ollut yli 50.

Luennot olivat kuitenkin mielenkiitoisia ja ne pidettiin Sampolan auditoriossa.

Luentosarjan aloitti kello 11 Heikki Kokko, jonka aiheena oli *Lehdistön paikalliskirjeet ja Tampere*:

Translocalis-tietokanta sukututkimuksen tukena.

Kello 12 Tiina Miettinen luennoi tietoisesti *Näin aloitat sukututkimuksen*.

Lounas- ja kahvitauon jälkeen kello 13.30 Mikko Manka piti esitelmän matkustamisesta ja matkailusta Näsijärven laivoilla aina näihin päiviin asti.

Luentosarjan viimeisenä Jorma Lappalainen luennoi kello 14.45 tamperelaisesta Adolf Törngren:stä, Suomalaisen teollisuuden edelläkävijästä.

Myös Laukkasten Sukuseura ry:llä oli tapahtumassa esittelypöytä. Esillä pöydässä olivat Sukuseuran myyntituotteet ja *Vesireittejä vastavirtaan* -kirja.

Tapahtuma päättyi klo 16.00.

Sukuneuvoston kokous Ilmailumuseolla

Sukuneuvosto kokoontui 9.3.2024 Suomen ilmailumuseossa Vantaalla. Kokouksen isäntänä toimi Antti Laukkanen, puheenjohtajana Heikki Laukkanen ja sihteerinä Sirkka Pumpanen.

Kokouksessa käsiteltiin tulevaa kesän sukukokousta varten vuoden 2023 toimintakertomus, tilinpäätös, vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja vuoden 2024 talousarvio. Keskustelimme kesän sukukokouksen järjestelyihin liittyvistä asioista, kuten ruoka- ja kahvitarjoiluista, ilmoittautumisista jne. Kokouskutsut lähetetään jäsenille postitse lähiaikoina, kuten myös jäsenmaksulaskut. Kesän sukukokouksessa ääni-oikeutettuja ovat jäsenmaksunsa maksaneet.

Rahastonhoitaja Oskari Laukkanen esitteli sukuseuran taloustilanteen ja Pekka Laukkanen kertoi seuran jäsentilanteesta. Antti Laukkanen kertoi DNA-tutkimustilanteesta ja uuden sukukirjan kirjoitusprojektin edistymisestä. Näillä näkymin uusi sukukirja valmistuu elokuussa 2025. Kirjan kirjoittaja Ari Kolehmainen tulee esittelemään uutta kirjaa Luston sukukokoukseen.

Tiedotamme sukuseuran asioista Facebookissa ja sukuseuran kotisivuilla internetissä.

Kirsti Laukkanen esitteli Antti Laukkasen suunnitteleman uuden Laukkasten sukuseuran kassin, jota häneltä voi tilata. Kassi todettiin hyvälaatuiseksi. Ensimmäistä sukukirjaa *Vesireittejä vastavirtaan* on myös edelleen saatavissa ja jokainen kirjan ostaja saa kirjan mukana kolmiolipun.

Lisää infoa Luston kokouksen ohjelmasta, ilmoittautumisesta ja majoitustarjonnasta sukuseuran kotisivuilta ja Facebookista.

Kaikki sukuseuran jäsenet, tervetuloa Luston sukukokoukseen 6.7.2024!

Luston ympäristö on sukumme maita!



Kokoonnumme suukokoukseen Punkaharjun Laukansaassa, joka oli nimetty vanhemmissa asiakirjoissa Lehtisaloksi. Säämingin Laukansaari sijaitsee 20 kilometriä länteen Pihlajavedellä. Pienempi asumaton Laukansaari sijaitsee itään, Lustosta viiden kilometrin päässä Sorvaslahdessa. Punkaharjun Laukansaari – kokouspaikkamme - on todennäköisesti saanut nimensä saaren asukkaista. Savon maa-kirjan mukaan Laukkasia asui saassa jo vuonna 1561. Tämä Laukansaari sijaitsee selvästi Pähkinäsaaren rajalinjan itäpuolella. Vasta Täyssinän rauha vuonna 1595 siirsi itärajan



Metsämuseo Lusto Punkaharju

Puruveden ja Pihlajaveden itäpuolelle. Seu-raava rauha vuonna 1617 Stolbovassa siirsi rajan kauas itään. Se mahdollisti Laukkasten muuton Laukansaaresta Laatokan vesistön vai-kutusalueelle sekä nykyisen Pohjois-Karjalan alueelle.

Laukkasten ensimmäinen asuinpaikka oli todennäköisesti noin kilometrin päässä Lus-tosta itään paikassa, jossa lähirannat sekä etelässä että pohjoisessa olivat kalaisaa Puru-vettä. Etelänpuoleinen Lustoon asti ulottuva lahti on Laukanlahti. Etelässä on aina ollut silmien edessä pitkulainen Punkaharju. Mie-lenkiintoista olisi tietää, miten esi-isät ovat sen muotoja arvostaneet ja mitä he ovat ajatelleet ”luojan kädenjäljestä”. Punkaharjun eteläpuo-lella avautuu sokkeloinen Pihlajavesi. Keisari Aleksanteri I liikkeudessaan näillä main suojeli harjualueen jo yli 200 vuotta sitten.

Vesireittejä vastavirtaan -sukukirjassa Ari Kolehmainen kuvaa Laukansaaren asutusta ja siellä asuneita Laukkasia. Laukkasten val-takausi saareissa päättyi 1700-luvulla. Monien Laukkasten sukuhaarojen esivanhempia on DNA-tutkimusten mukaan näillä main asunut. Ari Kolehmainen kertoo uusimmista tutkimus-tuloksista sukkukokouksen esitelmässä.

Karttaan on merkitty erikseen näkyviin kokous-paikka Luston Laukanlahden pohjukassa. Met-sämuseo Lusto on peruskorjattu tämän talven aikana.

Kartassa on myös Runebergin kumpu ja muis-tomerkki. Muistomerkki on harjun korkeimmalla paikalla. Runebergin tiedetään käyneen har-julla. Muistopaadessa on hänen reliefinsä lisäksi säe *Vänrikki Stoolin tarinoiden* runosta Heinäkuun viides. Kuva paadesta oli edellisen sukulehden takakannessa.

Laukkasten mailla oleva lähes 400 vuotta vanha uhrimänty sijaitsee Valtatie 14:n poh-joisreunalla noin kilometrin Lustosta itään päin. Puusta on kuva Laukkaset-lehden taka-kannessa 2/2019. Se on luettavissa seuran nettisivuilla.

Karttaan on merkitty kaksi Laukkasten asuin-paikkaa. Laukansaaren pääkylässä kilometri Lustosta itään Laukkaset ovat asuneet pitkään. Pekka Laukkasen *Juuret Meissä*-sukukirjan mukaan 1600-luvulla kylässä oli neljä verota-loa. Juho Laukkanen piti 1600-luvun lopulla kestikievaria kylässä.

Toinen Laukkasten asuinpaikka, Laukansaaren tila numero 5 sijaitsi todennäköisesti Lustosta pohjoiseen Valtatie 14:n pohjoispuolella. Sieltä sitten muutti yksi sukuhaara 15 km länteen Pitkälän kylään 1700-luvun alkupuolella. Olen tämän talon jälkeläisiä.

Heikki Laukkanen

Punkaharju



*Punkaharju 1890–1910, G.W. Edlunds förlag, Helsinki
Museovirasto: Historian kuvakokoelma*

Punkaharju on Etelä-Savon maakunnassa, Salpausselän harjusta luoteeseen erkaneva harjumuodostelma, joka tunnetaan upeasta luonnonkauneudestaan ja ainutlaatuisista maantieteellisistä piirteistään. Harju on noin seitsemän kilometriä pitkä harjuselänne, joka jakautuu useaksi harjujonoksi. Alueelle on ominaista sen kapea harju, jolta on henkeä salpaavat näkymät ympäröiviin maisemiin. Harjun korkein kohta on 31 metriä. Punkaharjulla on jokaiselle jotakin, olitpa sitten luontoharrastaja, joka haluaa tutustua Suomen erämaahan tai rauhaa ja tyyneyttä etsivä matkailija. Uppoudu tämän lumoavan seudun viehätysvoimaan ja löydä ihmeitä, joita Punkaharju tarjoaa sinulle.

Kuvauksellisen maiseman ja rikkaan historian Punkaharju on ollut ihmisasutuksen keskus vuosisatojen ajan. Alueen luonnonkauneus ja strateginen sijainti ovat houkutelleet asukkaita vuosien varrella tehden siitä merkittävän kulttuurihistoriallisen paikan Suomessa. Savon-



*Punkaharjun harjua
Leo Laakon kuva-arkisto*

linnasta Viipuriin rakennettiin maantie harjulle 1700-luvulla. Koska tietä pidettiin vaarallisena, Keisari Aleksanteri antoi vuonna 1803 määräyksen, että harjun metsä säästetään puukaadolta ja kaskeamiselta. Valtio lunasti alueen Kruununpuistoksi 1843.

Kansallisrunoilija J.L. Runeberg runoissaan ja Zacharius Topelius Maamme-kirjassa on tehnyt Punkaharjun upeaa luontoa tunnetuksi. Runeberg vieraili vaimoineen harjulla juhannuksena 1838 ja Zacharias Topelius 1851. Punkaharjun Harjutien tien varteen on pystytetty Runebergin muistokivi.

Yksi Punkaharjun nähtävyyksistä on Punihusila, metsänvartijan vitkatalo, joka sijaitsee Valtionhotellin pihapiirissä. Nykyisin sen omistaa Metsähallitus. Näihin päiviin asti on jatkunut tieteellinen metsäntutkimus, joka alkoi harjulla jo 1870-luvulla. Punkaharjun luonnonkauniiseen maisemaan rakennettiin 1890-luvulla Keisarinnan huvila. Tuon kauniin rakennuksen suunnitteli Sebastian Gripenberg ja se sai tuolloin nimekseen Villa Punkasyrjä. Rakennus rakennettiin niin loistokkaaksi, että keisarinna



*Runebergin kumpu, muistokivi.
Heikki Laukkasen kuvakokoelma*

olisi voinut majoittua siellä. Hän ei kuitenkaan vierailut siellä koskaan.

Asutusten olemassaolo Punkaharjulla kuvastaa syvälle juurtunutta yhteyttä ihmisen ja luonnon välillä tällä alueella. Alueen viehätys ei ole hoidettu vain asukkaita, vaan myös vierailijoita, jotka haluavat uppoutua sen ainutlaatuihin viehätykseen ja perintöön.

Lusto

Punkaharjulla sijaitseva, vuonna 1994 perustettu Suomen Metsämuseo Lusto, on vuonna 1988 perustetun Suomen Metsämuseosäätiön ylläpitämä merkittävä kulttuurilaitos. Museolla on keskeinen rooli Suomen rikkaan metsäperinnön säilyttämisessä ja esittelyssä. Lusto tarjoaa näyttelyillään ja toiminnallaan vierailijoille ainutlaatuisen näkemyksen maan metsäkulttuurista ja historiasta. Lustoon vuonna 1991 perustettu kokoelma käsittää noin 10000

metsä- ja puutalouteen liittyvää esinettä. Kokoelmaa kartutetaan jatkuvasti. Lustossa on myös yli 250000 kuvaa ja negatiivia sisältävä valokuvakokoelma. Se on Suomen laajin metsätalouden ja metsien käyttöön liittyvä kokoelma.

Fyysisesti suurimman kokoelman muodostavat metsäkoneet. Niitä on kerätty vuodesta 2000 alkaen. Lustossa on laajat näyttelyt, jotka kertovat ihmisten ja metsän välisestä vuorovaikutuksesta ja siitä, mikä merkitys metsällä on suomalaisten elämänmuotoon. Toukokuussa 2008 avattiin noin tuhannen neliön ”Iso Samperin halli”, johon on koottu metsätalouteen ja -teollisuuteen sekä puun korjuuseen liittyviä koneita.

Yksi näyttävimmistä kokonaisuuksista sisältää kymmeniä eri aikakauden erimerkkisiä moottorisahoja. Konekokoelma esittelee metsäkoneita 1960-luvun maataloustraktoreista rakennetuista hevoset korvanneista metsäkoneista ajan uusimpiin metsäkonemalleihin.



*Luston sisääntulo
Leo Laakon kuva-arkisto*



*Fordson Major -metsäkone vm. 1960
Leo Laakon kuva-arkisto*



*Puusta valmistettu puutavara-auto Sisu.
Leo Laakon kuva-arkisto*

Lustossa järjestetään runsaasti erilaisia metsää, metsätöihin ja massakulttuuriin liittyviä näyttelyjä.

Esillä on myös metsään ja puuhun liittyviä taideteoksia, kuten puuhun tehtyjä maalauksia ja moottorisahaveistoksia. Yksi puukäsityön mestarillisimmista näyttelyesineistä on puusta rakennettu lähes oikean kokoinen Sisu-merkinen puutavara-auto.

Luston etupihalla, sisääntulon lähellä, on Herman Joutsenen veistämä Ajomies-patsas. Patsas on luonnollisen kokoinen veistos metsätyössä ennen koneita uurastaneelle työparille mies ja suomenhevonen.

Leo Laakko



*Moottorisahatorni
Leo Laakon kuva-arkisto*

Sukuni 500 vuoden taival Laukansaaresta Ruhvanalle

Laukansaari

Tämä tarina perustuu vieressä olevaan karttaan. Minun isälinjani oli Laukansaaren asukkaita 500 vuotta sitten. Saari on Laukkasten asutuksen mukaan muuttunut Lehtisalosta Laukansaareksi. Asiakirjojen mukaan ensimmäinen Lauri Laukkanen esiintyy maakirjassa vuonna 1561. Hänen arvellaan syntyneen noin vuonna 1533. Nykykäsityksen mukaan Säämingin Laukansaaren ja Punkaharjun Laukansaaren Laukkaset eivät ole läheisiä. Laurin isä Heikki ja isoisä Olli saattoivat asua Laukansaareissa jo 1500-luvun alussa, jolloin Säämingin seurakunta erotettiin Juvasta. Olihan Olavinlinnan rakentaminen käynnistynyt 1475 itärajan turvaksi 25 km päähän.

Isälinjani Lauri oli Laukansaaren asukkaita. Laurille syntyi poika Lauri noin v. 1560 ja hänen poikansa Antti Laukkanen on syntynyt noin 1590. Edelleen Antin poika Juho Laukkanen oli syntynyt noin vuonna 1625. Ruptuurisodan aikana 1656 Laukansaaren talot kokiivat isoja tuhoja. Laukkaset varustivat rakuunan Juhon aikana. Epäselvää on, osallistuiko tämä rakuuna Mustien rakuunoiden joukossa Lundin taisteluun vuonna 1676. Tämä joukko-osasto tuhoutui lähes kokonaan. Juhon poika Juho syntyi noin vuonna 1658, ja hänen talossaan toimi vuosisadan lopussa kestikievari. Juho siirtyi viljelemään kylän taloa nro 5.

Pitkälä

Juhon poika Antti syntyi noin vuonna 1690. Hän siirsi isälinjani vuonna 1735 noin 15 kilometriä länteen Pitkälän kylään. Hän ryhtyi vuokraviljelijäksi nykyisen Pitkälän hovin maille. Hänen poikansa Antti syntyi vuonna 1717. Seuraavassa sukupolvessa isän nimi oli Paavo. Hän

syntyi vuonna 1750. Paavon poika Mikko syntyi 1788. Hän muutti 1820-luvulla Putikkoon. Pekka Laukkanen kuvaa sukukirjassaan Pitkälään syntynyttä Laukkasten yhteisöä.

Putikko

Putikko sijaitsee Pihlajaveden itäpuolella ja alue oli Pitkälän kylän vesistön toisella puolella olevia takamaita. Muuttomatkaa Pihlajaveden yli oli noin 30 kilometriä. Putikossa oli varmaan aikanaan ollut Pitkälän kaskimaita ja asutus sinne vakiintui myöhemmin. Tila lienee ollut lähellä Harjolan tilan aluetta. Mikon poika, vuonna 1827 syntynyt Antti, siirsi isälinjani noin 40 vuoden Putikon-jakson jälkeen Moisalmeen hovin torppaan Rasalanmäelle. Nyt muuttomatka Pihlajaveden yli oli noin 20 kilometriä.

Moisalmi (Moiji)

Antille syntyi poika Olli vuonna 1855. Ollin aikana Rasalanmäen torppa itsenäistyi kaupalla vuonna 1913 Tornador Oy:ltä kymmenen muun torpan kanssa. Ollin poika Antti syntyi vuonna 1883. Hän on isoisäni. Rasalanmäen tila siirtyi suvulta pois vuonna 1929.

Ruhvana

Isoisäni Antti Laukkanen muutti Almansa kanssa vuonna 1922 Riukonsalon laidalle Metsäpirtin torppaan isäni Oton ollessa vuoden ikäinen. Nyt muuttomatka Pihlajaveden yli kaakkoon oli noin 30 kilometriä, Metsäpirtistä katsoen Pitkäljärven toiselle puolelle. Sodan jälkeen isäni Otto raivasi yhdessä vaimonsa Inkerin kanssa Kaskipeltoon niin sanotun kylmän tilan. Kaskipelto oli talo, johon synnyin vuonna 1952. Talo jäi vapaa-ajan asunnoksi

noin reilut kymmenen vuotta sitten ja on veljeni omistuksessa. Oli kulunut 500 vuotta Laukansaarelta Ruhvanalle. Isälinjani ei ollut missään vaiheessa ennen minua ja sukupolveani pääsyt 30 kilometriä kauemmaksi Laukansaaresta

tai kolmea kilometriä kauemmaksi Pihlajavedestä. Sen rannalla on edelleen suvun yhteinen lomapaikka.

Heikki Laukkanen

Lähteet: Laukkasten sukurekisteri ja sukukirja



Muuttoreitti isälinjalle

Kartan lähde: Kansalaisen karttapaikka/Maanmittaushallitus

Kurkijoen Laukkasten alkuperästä (pitäjälehti Kurkijokelaiseen kirjoitettu artikkeli)

Taustaa

Olen kirjoittanut Kurkijokelaiseen aiemmin Laukkasen suvun saapumisesta Kurkijoelle ja etsinyt henkilöitä DNA-testiin. Vaikken innostusta sitä kautta löytänytään, löysimme kuitenkin testattavaksi henkilön, jonka kautta saimme rakennettua melko kiintoisaa tietoa suvun historiasta. Olemme saaneet torpatuksi monia olettamuksia, ja kenties vahvistetuksi joitakin toisia. Merkittävintä on, ettei suku ole yhtenäinen, vaan sillä on monta kantaisää, jotka ovat omaksuneet nimen käyttöönsä joko Lauri-nimen vanhan muodon, Laukan, tai sitten jonkin tilan tai maapaikan mukaan. Viime mainitut, usein Laukkalajat, ovat joka tapauksessa tavanneet tulla nimetyiksi jonkin muinaisen isännän mukaan, vaikkakin yhteys häneen on voitu menettää uuden suvun saavuttua tilaa asuttamaan. Suorastaan yllättävää on se fakta, että Karjalan Laukkasetkin ovat lähtöisin monesta eri haarasta, jopa naapuripiiristä. Testattujen sukuhaarojen joukossa merkittävimmäksi on noussut Kerimäen (Punkaharjun) Laukansaaren Laukkasten haara, joka asettui viimeistään 1500-luvulla sille Puruveden ja Pihlajaveden erottavalle saarelle, jolla sijaitsevat nykyään Metsämuseo Lusto, Punkaharjun vanha asema ja Valtionhotelli. Sieltä lähteneitä Laukkasia tavataan esimerkiksi Parikkalassa, Kesälahdella, Uukuniemellä ja Jaakkimassa, mutta Kurkijoen Laukkaset eivät tähän joukkoon kuulu. Eivät myöskään Sortavalan Laukkaset, joita on ainakin kaksi eri haaraa. Näistä toinen on peräisin Säämingin Laukansaaresta, joka osoittautui yllätykseksemme olemaan eri haara kuin Kerimäen laukansaarelaiset.

Jarmo Paikkala teki aikoinaan tutkimusta Laukkasten suvun alkuperästä. Sinällään ansiokas

tutkimus sortui kuitenkin oletuksiin, ja osa tiedosta osoittautui paikkansa pitämättömäksi. Päähypoteesi oli näet, että kaikki Laukkaset olisivat samaa sukua, ja heidän pesänsä olisi ollut Jääsken Laukkalassa 1500-luvun alussa. Koko tämä teoria perustui pelkkiin oletuksiin, ja on sinälläänkin kummallinen, että Savossa 1540-luvulta saakka pidetyistä verotuksen tarpeisiin tehdyistä isäntäluetteloista on löydettävissä monta Laukkas-populaatiota jo tuohonkin aikaan.

Paikkalan tutkimuksissa mainitaan kuitenkin Kirvun Welling-suvun olevan alkuperältään Laukkasia, ja että Yrjö Siponpoika Welling olisi saanut sukunimen sotilasnimекseen 30-vuotisessa sodassa. Paikkalan ohuehko esitys ei varsinaisesti kerro, mistä nämä päätelmät juontavat juurensa, mutta ei savua ilman tulta. Väitöksistä jälkimmäinen ei voi pitää paikkansa, sillä Kirvunkylässä 1593–1608 esiintynyt Sippo Antinpoika Laukkanen onkin vuosina 1610–1619 kirjattu Sippo Antinpoika Wellinginä. Koska kyseessä näyttäisi olevan edellä mainitun Yrjön isä ja koska 30-vuotinen sota alkoi vasta vuonna 1618, Paikkalan esittämä teoria ei voi pitää paikkaansa. Maisteri Heljä Pulli epäili jo 1980-luvulla nimen juontavan juurensa siitä, että Sippo Laukkanen olisi mennyt vävyksi Villinkoukun (tai Vellinkoukun) taloon, mutta ehkä tällä oli myös sotilaallinen yhteytensä. Jääskihän kuului Täyssinässä 1595 solmitun rauhnan jälkeenkin Ruotsiin. Jääsken Laukkaset ja Wellingit vaikuttivat 1600-luvulla vahvasti nimelleenkin sopivasti ratsumiehinhän, joten ehkä tämä käytäntö oli taustalla jo tuolloin. Tarkennettakoon epäselvyyksien välttämiseksi Kirvun kuuluneen Jääsken suurpitäjään noihin aikoihin.

Laukkaset hävisivät Jääskestä 1700-luvun taitteen jälkeen. Mahdollisesti syynä olivat 1600-luvun sodat ja vuosisadan loppuun osuneet suuret kuolonvuodet. Viimeisetkin heistä veivät mitä ilmeisimmin suuri pohjansota, poismuutot ja silkka huono tuuri. Jääskeläinen mahtisuku sammui pois. Ainakin Jääskestä.

Testitulos Kurkijoen sukuhaarasta

Miten tämä kaikki liittyy Kurkijoen Laukkasiin? Siten, että saatuaamme Family Tree DNA:n BigY-700-testin tuloksen kurkijokelaista Laukkas-haaran isälinjaa edustaneesta jälkeläisestä, se osoittautui täysosumaksi kirvulaislähtöiseen **Welling**-suvun isälinjaa edustaneen jälkeläisen kanssa. Testi osoitti kiistattomasti sen, ettei Jääsken Laukkas-suku sammunutkaan, vaan se elää edelleen Kurkijoen Laukkasissa. Samoin se todisti Welling-suvun todellakin olevan samaa kantaa, joten tulos oli melkoinen jättipotti geneettisen sukututkimuksen maailmassa. Myös moni jaakkimalainen Laukkas-suku on lähtöisin Kurkijoelta, joten nämä lienevät samaa kantaa. Kiintoisaa oli tosin se, että vanha Oppolan sukuhaara osoittautuikin olevan alkuperältään Kerimäen Laukansaaresta ja osui ainakin Parikkalan Kesusmaan ja Uukuniemen Mensuvaaran haaroihin, jotka taas näyttävät olevan alkujaan vanhaa Parikkalan Kinnarniemen haaraa.

Kurkijoen sukuhaaran historiaa

Palaamme kertauksena siihen, mitä olen onnistunut asiakirjalähteistä kaivamaan Kurkijoen varhaisista Laukkasista. Vuoden 1637 maakirjassa mainitaan Tetrivaaran kylässä **Paavo Kaukanen** (Pawo Kaukanen). Kyseisen maakirjan kirjanneen kirjurin käsialaan verra-

ten tämä Kaukanen tosiaan näyttää alkavan K-kirjaimella, mutta samasta luettelosta laadittiin myös venäjänkielinen laitos. Siinä lukee selkeästi Паво Лавконен eli Pavo Lavkonen. Tämä Paavo osoittautuu myös Kurkijoen myöhemmän Laukkas-populaation kantaisäksi. Tetrivaaran kylä katosi pian näyttäen sulautuneen Räihävaaran kylään. Aromäen ja Räihävaaran välissä oli vielä viime vuosisadalla ensin mainittuun kylään kuulunut Teirimäki, joka voisi viitata entiselle kylälle nimen antaneeseen yli seitsemänkymmeneen metriin kohoavaan vaaraan.

Yhtä kaikki, vuotta myöhemmin Paavo kirjattiin Räihävaaran kylään nimellä Pääel Laukajnen. Tässä vaiheessa Tetrivaara mainittiin vielä erillisen kylänä, joten Paavo muutti majaa. Tästä eteenpäin hänet kirjattiin Räihävaaraan patronyyminimellään **Paavo Laurinpoika** (Pähl Larsson eri variaatioineen) aina vuoteen 1660 saakka, jolloin hänet mainittiin asuvaksi tilalla, jonka omisti **Heikki Laurinpoika Karvinen** (Henrich Larsson Karfuain). Suvun voisi tulkitä myös Karvaseksi tai Karvaiseksi, mutta ainakin vuosisadan loppupuolella kylään on kirjattu Karvisia (Karfwín).

Kurkijoen eli Kruunulinnan (Kronoborg) Thure Oxenstiernalle läänitetystä kreivikunnassa ei ole pidetty tai ainakaan säästynyt veroluettelointia pariin seuraavaan vuoteen, mutta vuoden 1663 arvioluettelossa on Ihojärven kylään kirjattu **Paavo Laurinpoika Karvinen** (Pähl Larson Karfuain), jonka sukunimi vaihtuu seuraavana vuonna Laukkaseksi. Ilmeisesti kirjuri on sekoittanut nimet ja asia on korjattu vuotta myöhemmin. Sama sukunimikirjaus on tosin tehty myös vuoden 1651 maakirjaan. Viimeisen kerran Paavo kirjattiin nykyaikaan säilyneisiin

dokumentteihin vuoden 1671 arvioluettelossa, joten hän oli ollut Kurkijoella tuossa vaiheessa noin 35 vuotta.

Paavo Laurinpoika Laukkanen kirjattiin siis Tet-rivaaraan vuonna 1637 ja Räihävaaraan 1638–1660 ja edelleen Ihojärvelle 1663–1671. Paavo lienee kuollut 1670-luvulla, sillä seuraavan vuosikymmenen alussa hänen poikansa Lauri näyttäytyi isäntänä muutamissa oikeudenkäynneissä sekä myös vuoden 1681 Käkisalmen läänin henkikirjassa, joka on ensimmäinen lajiaan sitten 1650-luvun alun.

Lauri Paavonpoika Laukkanen oli isäntänä vuoteen 1682 saakka, jonka jälkeen tämän pojat vaikuttavat isännöineen Ihojärven Laukkanen tilaa. **Risto Laurinpoika** mainitaan 1683–1691 – ensimmäisenä vuonna maininnalla ”ei pysty viljelemään omaa maataan”. **Simo Laukkanen** mainitaan vuosina 1690–1692 ensin rutiköyhänä, sitten tilattomana ja viimein maininnalla ”ei omista mitään verotettavaa”. Vuosina 1692–1693 isännöityä piti **Pekka Laurinpoika Laukkanen** ja tämän jälkeen 1694–1696 uudisasuttaja-isoisänsä kaima **Paavo Laurinpoika Laukkanen**. Risto Laukkanen on pudonnut vuonna 1693 tilattomien joukkoon ja seuravana vuonna hänet mainitaan köyhien ja vaivaisten joukossa. Kurkijoen osalta 1600-luvun lähteet päättyvät vuonna 1696 kirjattuun savuluetteloon. Seuraava lähde on vasta vuoden 1724 maakirja.

Edellisestä voi päätellä seuraavanlaisen ketjun (syntymävuodet arvioita):

I Lauri Laukkanen (syntyi 1500-luvun jälkimmäisellä puoliskolla Jääskessä)

II Paavo Laurinpoika Laukkanen
n. 1615–1675

III Lauri Paavonpoika Laukkanen
n. 1635–1685

IV Risto Laurinpoika Laukkanen
n. 1660

IV Simo Laurinpoika Laukkanen
n. 1665

IV Pekka Laurinpoika Laukkanen
n. 1670–1740

IV Paavo Laurinpoika Laukkanen
n. 1675

IV Tuomas Laurinpoika
Laukkanen n. 1680–1763 (ks. alla)

Seuraavissa veroluetteloissa Laukkasia ei näy enää Ihojärvellä, vaan he ovat siirtyneet naapurikylään Tervuun. Pekka Laukkanen mainitaan Tervun hovileirissä itsellisenä vuonna 1724 60 vuoden ikäisenä. Hän vuokrasi Pekka Kojon, Tuomas Åmanin, Jaakko Heinosen ja Sipi Pösön kanssa hovileiriltä oikeudet maan käyttöön 25 ruplan vuotuista maksua vastaan. Hänet mainitaan vielä vuonna 1727 laaditussa revisiomaakirjassa isäntänä Tervussa. Hänen allaan mainitaan Tuomas Laukkanen.

Useimmat vuoden 1724 ikäkirjauksista vaikuttavat etenkin isäntien osalta liioitelluilta, joten syntymävuotena 1664 lienee liian varhainen. On kuitenkin ilmeistä, että kyseessä on em. Pekka Laurinpoika. Tämän vaimoksi on merkitty **Liisa Simontytär**, s.n. 1682, ja poika **Lauri Pekanpoika** s.n. 1706, k. 1780 jatkaa ainakin nimiketjua.

Samoin vuonna 1727 Tervussa mainittu **Tuomas Laukkanen** on epäilemättä samaa porukkaa - mitä ilmeisimmin Lauri Paavonpojan viides poika. Hänet on kirjattu haudatuksi 90-vuotiaana vuonna 1763, mikä saattaa olla myös iän puolesta vuosikymmenen verran yläkanttiin. Hänen



Näkymä erään tervulaisen Laukkas-talon kivijaloilta 10.5.2019. Taustalla Tervun koulun rauniot.
Kuva: Antti Laukkanen

ilmeinen poikansa **Tuomas Tuomaanpoika** syntyi n. 1704 ja kuoli vuonna 1762.

Kurkijoen sukuhaaran tausta

Edellä kuvatun perusteella Paavo Laurinpoika Laukkanen muutti siis 1630-luvulla Jääsken suurpitäjästä Kurkijoelle. Olen käynyt läpi käytännössä kaikki 1500–1600-lukujen isäntäluettelot Jääskestä, mutta en voi muodostaa varmaa sukujohtoa enää hänestä taaksepäin. Vaikuttaa melko ilmeiseltä, että Jääsken Laukkaset ovat kaikki samasta puusta lähtöisin, ilmeisesti viimeistään 1400-luvulla, mahdollisesti jo 1300-luvulla eläneen Lauri ”Laukka” Laukkasen jälkeläisiä. Laukkasia näet mainitaan pelkästään 1540–1560-luvuilla Jääskessä isäntinä parikymmentä, joista osalle on välillä mainittu kylä, välillä ei. Osa merkinnöistä voi olla päällekkäisiäkin, sillä toisilla heistä oli selkeästi omistuksia useammassakin kylässä. Kylistä on mainittu ainakin Kiinellä, Kirvu, Lauk kala, Mertjärvi ja Ruokolahti. Nimenkin perusteella on ilmeistä, että Laukkala oli pääkylä. Myös esimerkiksi Kirvussa vaikuttanut Welling-suku on melko selkeästi yhdistettävissä Laukkalassa asuneeseen **Antti Siponpoika Laukkaseen**.

Niin ikään nimistön perusteella Kirvussa vuonna 1590 mainittu **Lauri Paavalinpoika**

Laukkanen voisi hyvinkin olla Kurkijoelle muuttaneen Paavo Laurinpojan isä. Tämän jälkeen kylässä toimivat isäntinä **Nuutti Laurinpoika** ja **Hannu Laurinpoika Laukkanen**, samaan aikaan Laukkalassa myös **Matti Laurinpoika** ja **Esko Laurinpoika Laukkanen**. Ehkä sotatila ja raskaat ajat ajoivat Laukkasiakin etsimään uutta elämää rajan itäpuolelta. Parin heistä tiedetään karanneen Liivinmaalle, ja Laukkalassa ainakin 1550-luvulla vaikuttaneen **Nuutti Laukkasen** poika **Paavali Nuutinpoika Laukkanen** mainitaan Hiitolassa jo vuonna 1614. Tämän varmistaa hienosti laadittu vuoden 1629 Tiurulan pogostan henkikirja, josta käy ilmi isännöyden ottaneen jo Jääskessä Paavalin kanssa peräkkäin mainitun veljen **Pietari Nuutinpoika Laukkasen** poika **Simo Pietarinpoika**.

Näin ollen voidaan joka tapauksessa todeta Kurkijoen Laukkasten olevan sitä sukuhaaraa, joka perusti Jääsken suurpitäjään Laukkalan kylän ammoisina aikoina, jolloin väestökirjantapoa ei vielä pidetty. Kurkijoellakin suku ehti asua yli 300 vuotta. Siitä voi olla ylpeä!

Antti Laukkanen

(nimensä puolesta Parikkalan Kinnarniemen uudempaa haaraa, mutta äidin suvun kautta myös Jääsken-Kurkijoen haaraa)

SUKUSEURAN MYYTÄVÄT TUOTTEET

ISÄNNÄNVIIRI
Kaksi pituutta
3 m tai 4 m

60.00€



**KAUPPAKASSI
VANHA 3.50€**

**KAUPPAKASSI
UUSI 8.00€**

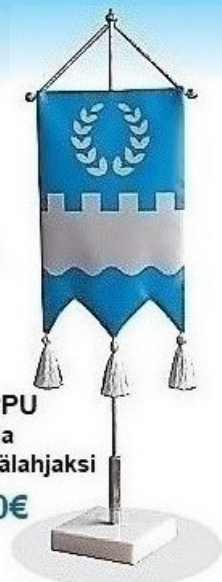


SEINÄVAAKUNA
14x21 cm
25.00€



RINTAMERKKI
(pinssi)
5.00€

PÖYTÄLIPPU
tuliaiseksi ja
merkkipäivälahjaksi
30.00€



**160-SIVUINEN
KEITTOKIRJA**
30.00€



TEE TILAUS:

Kirsti Laukkanen 044 979 2653
kirsti.laukkanen53@gmail.com

Maksa tilille no FI68 2212 1800 0665 48

laita viestikenttään oma nimi, puhelinnumero ja ostamasi tuote.
Hintoihin lisätään pakkaus- ja postituskulut.

Suomen Ilmailumuseo

Sukuneuvoston viimeisin kokous pidettiin työpaikallani Suomen Ilmailumuseossa, kuten kokousta käsittelevästä artikkelista voi lukea. Tässä lehdessä on muutenkin hieman museoteemaa, joten kerron tässä artikkelissa hieman myös omastamme.

Suomen Ilmailumuseo sijaitsee Vantaan Aviapoliksessa aivan Helsinki-Vantaan lentoaseman tuntumassa. Sen alku juontaa vähintään 1960-luvulle, jolloin jo pitkään elänyt ajatus oman ilmailumuseon saamisesta maahamme alkoi konkretisoitua. Toimintaa toteuttamaan perustettiin Ilmailumuseoyhdistys ry. (IMY) vuonna 1969, joka avasi ensimmäisen näyttelynsä, niin sanotun käytävänäyttelyn, vuonna 1972 Helsinki-Vantaan lentokentän pohjakerrokseen. Toiminta kehittyi, kokoelmia kartutettiin ja vuona 1977 käytävänäyttely nimettiin Museoviraston kehotuksesta virallisesti ilmailumuseoksi. Vuoden 1980 kesää kohti tultaessa oman museon rakennustyöt aloitettiin. Ensimmäinen näyttelyhalli valmistui seuraavan vuoden syksyllä, ja laajennuksia seurasi. Syntyi varastohalli 1983, välihalli 1985, toinen näyttelyhalli 1989 ja välihallin laajennus 1995.

Vuonna 1996 museo kokoelmineen siirtyi perustetun Suomen Ilmailumuseosäätiön omistukseen.

Enemmän jäsen toimintaan keskittynyt IMY ryhtyi erääksi säätiön yhteisöosakkaaksi. Muita osakkaita ovat Finnair Oyj, Finavia Oyj, Suomen Ilmailuliitto ry, Patria Oyj ja Vantaan kaupunki. Säätiövaiheen alussa vuonna 1998 valmistui vielä uusi laajennusosa, eli toimisto- ja kahvilarakennus, jossa ovat henkilökunnan työhuoneet, osa arkistoja sekä näkyvimpänä asiakaspalvelu lipunmyyntipisteineen ja museokauppoineen.

2000-luku on ollut monella tapaa järjestäytymisen aikaa. Toiminta on muuttunut ammattimaiseksi; henkilöstö koostuu pääosin museoalan ammattilaisista. Suomen Ilmailumuseosta on tullut ilmailun valtakunnallinen vastuumuseo ja se noudattaa toiminnassaan kansainvälisen museojärjestön ICOM:n (International Council of Museums) eettistä ohjeistusta.

Kokoelmat ovat karttuneet, ja vaikka ilma-alukset ovat niiden näkyvin ja tilaa vievin osa,



Suomen Ilmailumuseon nykyiset rakennukset Vantaan Aviapoliksessa.
Kuva: Antti Laukkanen 2020

lukumäärällisesti ne edustavat lähes pienintä osa-aluetta. Niitä on alle 80 kappaletta, joista aivan kaikki eivät ole hallien tungoksesta huolimatta esillä. Vuoden 2023 tilanteen mukaan museon esinekokoelmaan kuuluu yli 11000, valokuvakokoelmiin lähes 270000 ja audiovisuaaliseen aineistoon melkein 750 objektia. Hyllytettyä arkistomateriaalia on melko tarkkaan mailin verran, eli 1604 hyllymetriä. Niihin kuuluu lähinnä henkilöarkistoja, yhdistys- ja yritysarkistoja, leh tileikekokoelmia sekä käyttöohje, korjausohje- ja käsikirjakokoelmia. Lisäksi tutkijoiden ja henkilökunnan käytettävissä on noin 300 hyllymetrin laajuinen erikoiskirjasto, ja onpa näiden lisäksi vielä hyvin pieni taidekokoelmakin.

Tilat ovat käyneet ahtaiksi, näyttelyhallit ovat lämmittämättömät eivätkä toimitilat vastaa modernin museotoiminnan kriteereitä. Tavoitteena on ollut jo toistakymmentä vuotta löytää museolle uudet tilat. Useampiakin hankkeita on käyty läpi alkaen nykyisen museon peruskorjauksesta ja laajennuksesta kierrätystilojen kautta kokonaan uusiin tiloihin päätyen. Tämä työ on saanut lisää vettä myllyynsä Finavian ilmoitettua maanomistajana haluavansa määrälänsä omaan käyttöönsä vuonna 2028. Vantaan kaupunki on ollut hyvin myötämielinen projektille, ja naapuritontille on kaavoitettu paikat uudelle 700-paikkaiselle lukiolle sekä uudelle ilmailumuseolle.

Kuten suurissa hankkeissa yleensä, tässäkin suurimpana ongelmana on ollut rahoitus. Yksityisrahoitusta ei ole ollut suurissa määrin saatavilla, ja valtion avustuksia on odotettu monta kertaa pettymykseen saakka. Tätä kirjoittaessani meillä on kuitenkin ilon ja onnen päivät, kuten vuoristoneuvos Tuuralla aikoinaan, sillä torstaina 21.3. julkaistussa valtion lisätalousarviossa myönnettiin Uusi Ilmailumuseo -hankkeelle hieman runsaat seitsemän miljoonaa euroa, joka yhdessä jo aiemmin myönnetyn 1,5 miljoonan euron tuen lisäksi mahdollistaa hankesuunnittelun välittömän aloituksen. Lisärahoitusta noin 20 miljoonan arvoiseen projektiin saadaan yksityistahoilta sekä lainarahoituksen kautta. Näinpä on aika kääriä hihat ja saada sekä rakennustyömaa että valtava muuttoprosessi tehdyiksi vuodeksi 2027 kaavailtuja avajaisia silmällä pitäen! Suuri osa säilytettävistä kokoelmista tullaan siirtämään Museoviraston konservointi- ja kokoelmakeskukseen Vantaan Hakkilaan, joten vaikka uusia tiloja ei sinällään saada kovin paljon lisää, niiden käyttö keskittyy entistä huomattavasti runsaammin moderniin teemalliseen näyttelytoimintaan, jossa asiakaslähtöisyys ja positiiviset asiakaskokemukset ovat etusijalla.

Tervetuloa poikkeamaan Ilmailumuseolle! On vielä hyvin aikaa nähdä nykyiset näyttelyt ennen uusia tuulia.

*Antti Laukkanen
konservaattori, entisöintipäällikkö
Suomen Ilmailumuseo*

Sukututkimuksen salainen maailma



Tutkittavat asiakirjakansiot Arkistolaitoksen tutkimusöydyllä.

Tarkoitukseni ei ole kertoa isäni suvusta vaan siitä, miten päädyin sukututkimuksen salaiseen maailmaan. Kaikki alkoi siitä, kun poikani kysyi minulta kerran: "Isä mistä me ollaan kotoisin?" Aloin miettiä itsekini, että mistä me, minä ja minun lapseni sekä vanhempani olemme kotoisin. Missä ovat minun lähtöjuureni?

Kun 1990-luvun alkumetreillä liityin - tai oikeastaan minun äitini oli liittänyt minut - Laukkasten Sukuseura ry:een, sain silloin äitini puolen eli Kinttaan Laukkasten sukuselvityksen. Siitä selvisi että sukuni lähtöhenkilö oli Pulkkilassa vuonna 1696 syntynyt Anders Laukka, Jylhän talon torppari. Serkkuni Reijo "Relle" Laukanen, joka oli minua ennen sukuneuvoston jäsen, ja Aimo Laukkanen olivat tutkineet äitini puolen sukua, joten tutkimus oli jotakuinkin valmis, jos nyt sukututkimus koskaan valmistuu.

Niinpä keskityin isäni suvun tutkimiseen. Tiesin isän suvusta todella vähän; Sen, että isällä oli ollut äiti ja isä sekä neljä veljeä ja yksi sisko. Tosin tämäkin tieto oli virheellinen, sillä hänellä oli ollut siskoja kaksi. Isä oli jo edesmennyt eikä hänen sisarusiaanakaan enää ollut elossa,

joten piti alkaa tulla omilla neuvoilla toimeen. Sain äidiltä tietää isän syntyneen Piippolassa ja että hänen isänsä oli vaikuttanut siellä.

Tilasin Piippolan kirkkoherranvirastosta virkatodistuksen 26.4.1992 sukututkimusta varten. Virkatodistus tuli viikon päästä ja siinä oli lasku mukana: 40 markkaa! No, olin päässyt askeleen eteenpäin, mutta totesin, että näin tämä sukututkimus tulee kalliiksi, että jotakin muuta oli keksittävä. Otin yhteyttä serkkuuni Relleen, ja hän neuvoi, että minun kannattaa etsiä tietoa netistä. Niinpä minä löysin Kansallisarkiston, Hiskin ja Maakunta-arkistot. Siihen aikaan ei Pulkkilan ja Piippolan tietoja ollut netistä saatavana tai minä en osannut niitä hakea, joten matka Oulun Maakunta-arkistoon oli edessä.

Koska olin vielä työelämässä mukana, matkaa ei voinut tehdä tuosta vaan. Piti odottaa sopivaa lomaa. Seuraavana kesänä matkustin Oulun seudulle ja vierailin parina päivänä Maakunta-arkistossa. Se oli uutta minulle. Ilmapiiiri sai minut valtaansa. Saavuin aamulla klo 8.00. Arkiston auettua menin sisälle, ja virkailija neuvoi mistä löytyi Pulkkilan ja Piippolan kirkonkirjojen mikrokortit ja kuinka mikrokorttikonetta käytetään. Uppouduin niin syvälle niiden tutkimiseen, että kadotin todellisen ajantajun kokonaan. Mielestäni olin työskennellyt vain hetken, kun virkailija tuli ja sanoi että arkistolaitos suljetaan. Kysyin: "Onko jotakin tapahtunut? Tämähän menee kiinni klo 18.00."

Virkailija naurahti ja vastasi: "Ei mitään muuta kuin että kello on jo 18.30 ja me oltaisiin lähössä kotiin."

Vasta nyt tajusin, etten ollut syönyt enkä juonut koko päivänä mitään, ja minua alkoi heikottaa



Helsingin Kansallisarkisto

niin, etten juuri pystyssä pysynyt. No ne oli esisät, jotka minua sillä lailla kiusasi ja koetteli. Oulun-matkalta sain jonkun verran tietoa, mutta kun työelämä taas kutsui, sukututkimus jäi sillä kertaa tauolle.

Sitten vuosituhat vaihtui ja tulimme 2000-luvulle. Tietokoneet eivät kaatuneet eikä tullut muutenkaan maailmanloppua. Tein tutkimusta työni ohella, mutta tuloksia ei vaan tahtonut tulla. Meni reilut kymmenen vuotta enkä ollut juuri edennyt tutkimuksissani. 2012 olin sydänleikkauksessa ja sen jälkeen jäin pois työelämästä. Nyt oli hyvä hetki syventyä sukututkimukseen.

Lahdessa Wellamo-opisto järjesti sukututkimus- ja vanhat käsialat -kursseja. Opettajana oli Kiurun Erkki. Kursseilla opin, mistä voi netin kautta hakea tietoa. Myös vanhoja kirkonkirjoja opin lukemaan. Vuonna 2014 sain surullisen viestin, kun serkkuni ja hyvä ystäväni Reijo "Relle" Laukkanen oli nukkunut pois.

Vuonna 2015 oli Laukkasten Sukuseura ry:n suukokous Järvenpäässä ja siellä "pääsin" sukuneuvoston jäseneksi. Edelleen kuljin Erkin pitämällä kursseilla ja niinpä hän sai minut ylipuhutuksi, joten liityin Lahden seudun sukututkijat ry:een. Kun toimin jonkin verran aktiivisena kyseisessä seurassa, niin erään kerran Lahden seudun sukututkijain puheenjohtaja ja

sihteeri ottivat minut puhutteluun. Varttitunnin suostuttelun jälkeen en osannut sanoa enää "ei". Ja niin minä liityin Lahden seudun sukututkijat ry:n hallitukseen. Olin LSST:n varapuheenjohtaja ja kirjastonhoitaja neljä vuotta.

Mutta palataan sukututkimukseen. Noina vuosina DNA-testit olivat tulossa perinteisen sukututkimuksen rinnalle. Se oli jälleen uutta minulle. Lahden seudun sukututkijat alkoivat järjestää DNA-iltoja, joissa kerrottiin kuinka DNA-testi auttavat sukututkimuksessa. Vuonna 2016 Laukkasten Sukuseuran sukuneuvosto teki päätöksen ensimmäisen sukukirjan tekemisestä ja sen kirjoittajaksi valittiin FM Ari Kolehmainen. Kun minä olin oppinut olemaan sanomatta "ei", niin "pääsin" kirjoitoimikuntaan ja olin Arin apuna etsimässä vapaaehtoisia DNA-testien tekijöitä. Testi oli Y-DNA 67 ja sen voivat tehdä vain miespuoliset henkilöt. Hurraa! Kerrankin juttu, joka oli vain meille miehille! Aloin soitella potentiaalisille Laukkasten suvun miehille. Tuon kahden-kolmen vuoden aikana



*Mikkelin maakunta-arkisto.
Nykyisin Kansallisarkisto Mikkelin toimipiste.*

soitin DNA-asian tiimoilta yli sata puhelua, lähetin parikymmentä sähköpostia ja useita kirjeitä. Kolme kertaa kokoonnuttii Arin kanssa ja yritettiin kaivella Laukkasten sukutallenteista sopivia ehdokkaita DNA-testiin. Ja kyllähän niitä löytyi, yli kaksikymmentä testiä tehtiin.

No, kun minä niitä testejä tilailin ja luennoilla kuljin, niin ajattelin, että kyllähän minäkin voisin sen tilata. Vuonna 2016 tilasin Y-DNA67-testin (nyt Y-DNA 111) ja se paljasti jotakin. Ainakin sen, että haploryhmä oli I; siis kuuluin "Iivarin poikiin". Lähin osuma oli kolmen askeleen päässä, eli ei kovin lähellä. Noin reilun vuoden päästä eli 2017 tilasin Family Finder -testin. Se toi yllätyksen. Isäni veli-Jussin piti oli lapseton poikamies, kiertävä suutari Kiuruvedellä. Mutta eipä ollutkaan, nimittäin lapseton - poikamies kylläkin ja suutari. Jussilla oli poika Pappilan

Hiljan kanssa, Väinö nimeltään. Nyt jo niin Jussi, Hilja kuin Väinökin ovat edesmenneitä. Mutta Väinöllä on kaksi lasta, tyttö ja poika. Heidän cM-lukunsa (senttimorgan on perinnöllisyystieteessä käytetty yksikkö, joka mitaa kahden lokuksen välistä etäisyyttä tiettyssä kromosomissa, oikol. huom.) on niin suuri, että heidän täytyi olla lähisukua, eli serkun lapset. Rajalla cM on 475 ja Eskolla 635.

Kolmannen testi eli BIG-Y:n tilasin vuonna 2018. Osumia ei ole vielä tullut yhtään, mutta toivossa on hyvä elää.

Tämän reilun kahdenkymmenen vuoden aikana Kansallisarkistot ovat tulleet tutuiksi. Olen vierailut Helsingin Kansallisarkistossa varmasti kymmenen kertaa. Mikelissä kymmeniä kertoja, Joensuussa ja Oulun arkistoissa joka vuosi monta kertaa. Hämeenlinnan arkistossa olen käynyt muutaman kerran ja kävin jopa Turun arkistossakin kerran.

Nyt olen jälleen kerran siinä vaiheessa, että tutkimukseni makaa paikoillaan, mutta jatkan kyllä vielä. Haaveenani on tehdä sukukirja niin äidin kuin isänkin suvusta. Kinttaan Laukkasista olen kirjan jo aloittanut, mutta sekin työ makaa paikoillaan.

Näin lopuksi täytyy todeta sanontaan "Kun antaa pikkusormen, se vie koko käden", että minä en tarvinnut kuin 14-vuotiaan pojan kysymyksen, niin sukututkimus vei koko miehen!

Leo Laakko

Jorma Laukkanen 30.7.1945 – 25.2.2024

Kuusankosken Jorma on poissa.

Jorma kuului moniin paikallisiin yhdistyksiin ja seuroihin elämänsä aikana. Tehdaspalokuntaan hän liittyi jo nuorena. Tanhuseura Kasareikka oli tärkein, koska hän oli yksi sen perustajajäsenistä 45 vuotta sitten. Tanhuaajien ikääntymisen myötä toimintaan mukaan tuli Laulu- ja soitinyhtye Karela. Hengitysyhdistys ja Kuulokset tulivat kuvioihin viime vuosina. Laukkasten sukuneuvostossa Jorma toimi monta kolmivuotiskautta.

Puutyöt ja nikkarointi olivat Jormalle tärkeitä. Itse rakentamassaan omakotitalossa hänellä oli verstaas, jossa syntyi kaikkea mahdollista kanteleista huonekaluihin.

Jorma rakasti kansantanssia ja musiikkia.

Muistotilaisuuteen Sonja-tytär lähetti Kii-nasta jäähyväiset isälleen ääniadressina, joka sisälsi myös hänen ystävänsä esittämän musiikkiosion soitettuna kaksikielisellä piwang-soittimella.

Mirva-tytär luki kirjoittamansa runon.



Jorma Laukkanen

Jäähyväiset isälle

Sydän isän niin suuri ja lämmin jälleen lyö,
Toisella puolen tähtivyon.
Kädet niin taitavat, luovat puuta höystä,
Aarteita rakkaille niistä työstää.
Jalat keveinä, notkeina nousee tanssiin,
Liittyen mukaan taivaiden valssiin.
Järviradio soi läpi yön ja päivän,
Vieden pois pienenkin surun häivän.
Siellä herkuja makeita aina syöda saa,
Niin paljon kuin ikinä haluaa.
Ei nouse paino, ei kiristä vyö,
Eikä verenpaine ylitse lyö.
Taas pääset verkotkin nostamaan,
Siellä varmasti paljon kaloja saa.
On aina kesäinen, lämmin päivä
Ei tule koskaan kylmä yö.
Siis souda, tanssi, luo aarteita ja syö,
Isä rakas,
toisella puolen tähtivyon.

Olit meille maailman paras veli
Sisaret Anne-Marita ja Marja

Ilo, onni ja asenne

Ilo on tosi tärkeä osa meidän elämää,
minkä päivittäin voi itse ymmärtää.

Se pitää tuntea, kokea, nähdä ja aistia,
siinä voi kylpeä tai saada siitä vain maistia.

Ilo hauskoista hyvistä asioista nousee pintaan.
Hyvä olo kuuluu myös samaan hintaan.

Joku näkee kaikessa hyvää ja kokee myös sen.
Joku näkee mustana tämänkin hetken ja eilisen.

Iloisen ihmisen kasvot usein onnea hohtaa,
hän kaikessa hyvää ja positiivista aina kohtaa.

Jo karjalaiset evakkotaipaleellakin iloa koki:
”Ilo pintaan vaikka sydän märkänisi”, he hoki.

Ilo muuttuu hyväksi tunteeksi, onneksi jopa.
Ja päinvastoin onni voi olla iloinen sotisopa.

Ilo on kuin positiivinen asenne elämään:
kun on iloinen, aina kaiken kauniimpana nään.

Jos kaiken mustana, harmaana, synkkänä
kokee,
helposti asiat raskaina, tummina näkee ja
hokee.

Ilo ja onni yhdessä tyytyväisyyden tunteen tuo.
Se on asenne, mi iltaisin myös levollisen unen
suo.

Kun on iloinen, myös elimistö endorfiineja
tuottaa.
Ne on kuin antibiootteja, mitkä parantaa, voi
luottaa.

Jos iloinen ihminen sattuu kadulla vastaan tulla,
voi heti mukava tunne olla vastaantulevana
sulla.

Annetaan ilon levitä ja toisiimme tarttua.
Se tuo onnea ja asennetta, annetaan sen
karttua.

Sirpa Herve (o.s. Laukkanen)

**Heikki Laukkanen**

puheenjohtaja
Runonlaulajantie 123, 51900 Juva
0400 755 204
heikkilaukkanen64@gmail.com
[Kerimäen sukuhaara](#)

Antti Laukkanen

varapuheenjohtaja
lehden oikoluku, sukututkimus, DNA
Retkeilijänpolku 6 A 10, 00980 Helsinki
0400 769 808
antti.t.laukkanen@gmail.com
[Parikkalan \(Kinnarniemen\) sukuhaara](#)

Kirsti Laukkanen

tuotteiden myynti
Mannisenrinne 4 A 17, 40270 Palokka
044 979 2653
kirsti.laukkanen53@gmail.com
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

varainhoitaja
Neularanta 4, 70780 Kuopio
0400 271 353
oskari.laukkanen@gmail.com
[Pielaveden sukuhaara](#)

Leo Laakko

lehtivastaava, sukututkimus
Latvakuja 2, 16300 Orimattila
044 323 7475
leo.laakko@gmail.com
[Kiuruveden \(Kinttaa\) sukuhaara](#)

Sirkka-Maaret Pumpanen

sihteeri, Facebook
Leipämäentie 757, 58700 Sulkava
0400 327 179
smpumpanen@gmail.com
[Kurkijoen sukuhaara](#)

Ada Rossi

lehden toimittaja
Vanha Kuninkaantie 9 as 1 06100 Porvoo
050 375 5377
ada.rossi@mondaymorning.fi
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Risto Laukkanen

jäsenrekisterin hoitaja
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
0400 647 637
risto.laukkanen@elisanet.fi
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

tuotteiden myynti
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
050 344 0456
mariapia.laukkanen@gmail.com
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pekka Laukkanen

kotisivut, jäsenrekisteri
Rinnekatu 18, 18100 Heinola
040 528 5316
lucapekka@gmail.com
[Uukuniemen sukuhaara](#)



Halkomotti Luston pihalla. Halkomotti on yhden kuutiometrin pino, jollaisia niin sanotut "jätäkät" tekivät halkosavotassa. Jos tuollaisia pinoja ahkera ja riski jätkä teki pokasahalla ja Billnäsin kirveellä kymmenen päivässä, hän pääsi kohtalaisille päiväpalkoille. Pinon piti olla suorasiuinen ja hyvin tuettu.